

עפ"א 7262/09/23 - שפי - תעשיות אופטיקה בע"מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

30 נובמבר 2023

עפ"א 7262-09-23 שפי - תעשיות אופטיקה בע"מ נ' מדינת ישראל

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
מערערת	שפי - תעשיות אופטיקה בע"מ
נגד	מדינת ישראל
משיבה	

פסק דין

בפני ערעור שהגישה המערערת, חברה למתן שירותי אופטומריה בחיפה, על פסק הדין של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופט אבישי קאופמן) בתיק חע"מ 32299-01-22, במסגרתו הורשעה המערערת בשבע עבירות של העמדת מכשול ברחוב, בניגוד לסעיף 39 לחוק עזר לחיפה (שמירת הסדר והניקיון), תשמ"ב - 1981 (להלן: "חוק העזר"), בגין החניית קלנועית השייכת לחברה במקום חניה מוסדר ללא תשלום בסמוך לעסקה, תוך חסימת השימוש בחניות מהציבור הרחב כדי לשמור את מקומות החניה ללקוחותיה. במסגרת גזר הדין נגזר על המערערת קנס בסך 8,000 ₪ וכן חתימה על התחייבות על סך 2,500 ₪ להימנע מהעבירה בה הורשעה במשך שנתיים.

הרקע לערעור ופסק דינו של בימ"ש קמא:

המערערת הגישה בקשה להישפט על דוחות חניה שקיבלה בגין החניית הקלנועיות במקומות חניה מוסדרים ללא תשלום בסמוך לעסקה וטענה כי קלנועית מוגדרת כרכב מנועי בתקנה 1 לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: תקנות התעבורה") ולכן אין מדובר במפגע כהגדרתו בחוק העזר ואין מניעה להחנות קלנועיות במקומות חניה ציבוריים. בימ"ש קמא דחה טענה זו וקבע כי אמנם קלנועית מוגדרת כרכב מנועי בתקנות התעבורה, אך תקנה 39(א) קובעת כי לא ינהג אדם בקלנועית בכביש אלא לשם חצייתו. נקבע כי גם החניה עצמה היא חלק מהכביש על פי תקנות התעבורה ואם הקלנועית לא נועדה לנסוע על הכביש, היא לא נועדה לחנות בו. מעמדה של הקלנועית זהה לכיסא גלגלים ומדובר בחפץ שאסור להניח במקום חניה. עוד נקבע כי גם אם הייתה מתקבלת הטענה כי קלנועית אחת נדרשת לצרכי תפעול החנות של המערערת, היא לא הסבירה מדוע נדרשות שלוש קלנועיות מלבד לצורך תפיסת מקומות חניה. כמו כן, מנהלי המערערת הסבירו שיש לקלנועית עמדת הטענה וחניה בתוך החנות. לכן אין הצדקה בהעמדת שלוש קלנועיות שכל אחת תופסת מקום חניה נפרד.

טענות הצדדים:

המערערת טוענת כי מדובר ברחוב עם מצוקת חניה קשה וחרף פניות רבות לעירייה להסדרת החניה, המשיבה טרם

הסדירה את העניין. המערערת מחנה בכניסה לחנות קלנועית שמיועדת לשימוש העובדים וכאשר מגיע לחנות לקוח מבוגר או לקוח עם ליקוי ראייה, המערערת מפנה ללקוח את החניה בסמוך לחנות ומחנה את הקלנועית בחניה יותר רחוקה. נטען כי בימ"ש קמא הסכים שקלנועית היא רכב מנועי, אך הסתמך על תקנה 39א(א) לתקנות התעבורה הקובעת שלא ינהג אדם בקלנועית בכביש אלא לשם חצייתו וקבע כי אם קלנועית לא נועדה לנסוע בכביש היא לא רשאית לחנות בו. כן נקבע שמעמדה זהה לכיסא גלגלים שהוא חפץ שאסור להניח במקום חניה. נטען כי קלנועית היא רכב מנועי ולכן אינה מתאימה להגדרה של "מפגע". כן נטען כי קלנועית היא לא כמו כיסא גלגלים שכן חייבים להחנות אותה כדי להיכנס לבית עסק ועם כיסא גלגלים נכנסים לבית עסק ואין צורך להחנותו. נטען כי תקנה 39א(א) אינה מתייחסת לחניה ואם המחוקק היה רוצה לאסור חניה של קלנועית בחניה ציבורית היה מסדיר זאת בתקנה. התקנות אינן אוסרות חניה של קלנועית בחניה ציבורית. ההגדרה של מפגע לפי חוק העזר אינה מתאימה לרכב מנועי ולכן יסודות העבירה אינם מתקיימים. מדובר בהליך פלילי והחוק צריך להיות ברור. אין תקנה או חוק שמונעים שמירת חניה באמצעות רכב מנועי. חניה של קלנועית בחניה ציבורית אינה עבירה.

המשיבה טוענת כי המערערת ממשיכה לעשות דין לעצמה ולמרות ההתחייבות שהוטלה על ידי בימ"ש קמא היא ממשיכה לצבור קנסות ולהעמיד קלנועיות בחניות. נטען כי העבירה לא מדברת בכלל על מפגע וזה יכול להיות כל דבר שמעמידים אותו ברחוב. אסור להציב שם דבר על מנת לשמור חניה. המערערת מנכסת לעצמה חניה ציבורית. הם מעמידים את החפץ למטרה פסולה. החניה אמורה להיות פתוחה לציבור ללא תשלום. לקלנועית של העסק יש עמדת טעינה שם היא יכולה לעמוד. המערערת מעמידה אותה בחניה ציבורית כדי לתפוס חניה ללקוחות. החניה היא של כלל הציבור ולא ניתן להפוך אותה לחניה פרטית על ידי העמדת קלנועיות או כל חפץ אחר.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, את המסמכים שהוצגו לעיוני ואת פסק הדין של בימ"ש קמא, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את הערעור מהטעם שלא נפל בפסק הדין של בימ"ש קמא פגם המצדיק התערבות.

בהתאם לסעיף 39א(3) לחוק העזר, "לא יניח אדם כל דבר ברחוב, לא יציבו, לא ישאירו... אלא אם כן דרוש לעשות כך לטעינת הדבר או לפריקתו, תוך כדי פריקתו או טעינתו ולא יותר מן הזמן הסביר הדרוש לכך, ואלא אם ניתן לכך היתר בכתב ומראש מאת ראש העיריה ובהתאם לתנאי ההיתר".

המערערת טוענת כי אין מדובר ב"דבר" אלא בכלי רכב מנועי כהגדרתו בתקנות התעבורה ולכן מותר להחנותו ברחוב במקומות חניה מוסדרים ללא תשלום. אין לקבל טענה זו. כפי שקבע בימ"ש קמא, אמנם קלנועית מוגדרת כרכב מנועי בתקנות התעבורה, אך תקנה 39א(א) לתקנות התעבורה קובעת במפורש כי לא ינהג אדם בקלנועית בכביש אלא לשם חצייתו. כמו כן, בצדק נקבע כי גם החניה עצמה היא חלק מהכביש על פי תקנות התעבורה ואם הקלנועית לא נועדה לנסוע על הכביש, היא לא נועדה לחנות בו.

מעבר לכך, מהעדויות והראיות שהוצגו בפני בימ"ש קמא עלה במפורש שהקלנועיות של המערערת מונחות במקומות החניה הסמוכים לעסק של המערערת על מנת לתפוס את החניה הציבורית לשימוש לקוחות המערערת. המערערת

אינה מכחישה זאת גם במהלך הטיעון שנטען לפני. לכן אין מדובר בהנחת הקלנועיות במקומות החניה לשם חניה אלא לשם תפיסת מקומות החניה לשימוש לקוחות המערערת. על כן, בצדק נקבע כי מדובר בהנחת חפץ ברחוב בניגוד לחוק העזר באופן המהווה "מכשול ברחוב" על פי חוק העזר. הנחת הקלנועיות במקומות חניה מוסדרים ללא תשלום לשם תפיסת מקומות החניה לצורך שימוש על ידי לקוחות המערערת מהווה הנחת מכשול ברחוב בדיוק כפי שהנחת כל חפץ אחר לשם שמירת מקומות חניה ציבוריים לצורך שימוש פרטי הייתה מהווה הנחת מכשול ברחוב.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, אני סבור כי בנסיבות העניין אין מקום להתערב בפסק דינו של בימ"ש קמא, אשר קבע כי המערערת ביצעה את העבירות של העמדת מכשול ברחוב בניגוד לחוק העזר שבנדון ולתקנות התעבורה. יחד עם זאת, אני סבור כי יש מקום שהעירייה תדאג לפתרון באמצעות הקצאת מספר מקומות חניה ללקוחות של המערערת, אם באמצעות סימון מקומות החניה ושייכום ללקוחות העסק של המערערת או באמצעות הקצאת מקומות חניה שבהם ניתן להשתמש לזמן קצוב או בכל דרך אחרת שתאפשר ללקוחות של המערערת להשתמש במספר חניות סמוכות לבית העסק של המערערת. בכפוף לאמור לעיל, הערעור נגד פסק הדין של בימ"ש קמא נדחה.

בד בבד עם דחית הערעור אוסיף כי ראוי שהצדדים יבואו בדברים להסדרת המצוקה עליה הצביעה ב"כ המערערת וכן מנהל המערערת. נראה כי יש מקום לבחון את האפשרות, על רקע נתוני הסביבה כפי שנטען בפני, להקצות למערערת מקום חניה שישמר עבור לקוחותיה (בכפוף לתשלום מתאים, או כל תנאי אחר) ובדרך זו לייתר את הצורך של החניית רכב המותר לנסיעה בכביש במקום בו צולמו הקלנועיות. זאת כאשר מוסכם כי החניית הקלנועיות מתבצעת אך ורק כדי לשמור על מקומות חניה עבור לקוחות החנות. ככל שיש צידוק כלכלי להסדרת חניה עבור לקוחות החנות, ובעיקר אלו המוגבלים בניידות או כאלו שיש להם קשיים אחרים מחמת גיל או בריאות (כפי שנטען בפני) נראה שיש מקום לפתרון שגם הוא יהיה על בסיס כלכלי, יסייע בידי המערערת ולא יפגע בציבור הרחב. ראוי כי הצדדים יבחנו את האפשרות להסדיר את הבעיה, ולא בדרך של הפרת חוקי החניה וההסדרה העירונית.

יש להעביר עותק לב"כ הצדדים ולתיק בימ"ש קמא.

ניתן היום, י"ז כסלו תשפ"ד, 30
נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא